

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **EGEM, s. r. o.**, se sídlem Novohradská 736/36, České Budějovice, zast. Mgr. Davidem Daňkem, advokátem se sídlem Pavla Švandy ze Semčic 12, Praha 5, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, se sídlem Kolářská 451/13, Opava, o přezkum rozhodnutí žalované ze dne 25. 3. 2010, č. j. 213/1.30/10/14.3, o uložení pokuty, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 10. 2013, č. j. 38 Ad 25/2010 - 42,

t a k t o :

Rozsudek krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 10. 2013, č. j. 38 Ad 25/2010 - 42, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) brojí proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) ze dne 16. 10. 2013, č. j. 38 Ad 25/2010 - 42, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 3. 2010, č. j. 213/1.30/10/14.3, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj ze dne 10. 12. 2009, č. j. 6458/7.10/09/14.3-7 o uložení pokuty. Tímto rozhodnutím byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání správního deliktu na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, za což jí byla uložena pokuta ve výši 400.000 Kč. Správní delikt měl spočívat v tom, že žalobkyně (resp. její právní předchůdkyně) nedodržela povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce, v důsledku čehož došlo k pracovnímu úrazu zaměstnance žalobkyně R. K.

V podané žalobě žalobkyně vytýkala jak žalovanému, tak i správnímu orgánu I. stupně, že tyto orgány nedospěly k jednoznačnému závěru o tom, jak věcně došlo k úrazovému ději ve vztahu, ke kterému byl shledán správní delikt žalobkyně, konkrétně v důsledku čeho došlo k naindukování nebezpečného napětí. Žalovaný přebírá závěry dle protokolu o kontrolním zjištění, který zahrnuje mimořádně nepravděpodobnou konstrukci úrazového děje. Ta je založena na tvrzení, že v okamžiku úrazu nebyla upevněna zkratovací souprava mezi konzolí stožáru č. 32 a vodičem přepony L 3, ale na druhé straně se v odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně uvádí, že pomocné zkraty byly mezi konzolí stožáru č. 32 a vodičem

přepony L 3. To je zásadní rozpor, který měly správní orgány odstranit doplněním dokazování. Žalobkyně dodal, že jí samotné není konkrétní a přesný průběh předmětného děje znám. Rozhodnutí se omezuje na obecné výroky o tom, že bylo povinností žalobkyně zajistit řádné uzemnění vedení, aniž by bylo bráno na zřetel, že pracovní činnost, při které k úrazu došlo, byla sama součástí umíst'ování uzemnění. Žalobkyně současně vyjádřila nesouhlas s výrokem žalovaného, že pokud by jako zaměstnavatel dodržela všechny povinnosti, které jsou na ni kladeny právními předpisy k zajištění n bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nedošlo by k pracovnímu úrazu poškozeného zaměstnance.

Krajský soud se s žalobními námitkami, jak plyne z odůvodnění napadeného rozsudku, vypořádal ve spojení se zjištěným skutkovým stavem v řízení před správními orgány, přičemž z obsahu odůvodnění napadeného rozsudku, stejně jako z obsahu spisu, je zřejmé, že podstata žalobních námitek byla obsažena již v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně a reagoval na ně již i odvolací orgán. Z důvodů v napadeném rozsudku výslovně vyložených krajský soud neshledal žalobu v žádné ze žalobních námitek důvodnou. Rozhodný skutkový stav shledal krajský soud za dostatečně zjištěný, a napadené rozhodnutí zhodnotil jako vydané v souladu se zákonem.

V kasační stížnosti podávané s odkazem na § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) stěžovatelka nesouhlasí se žalovaným, ani krajským soudem. Opakovaně popírá konstrukci úrazového děje, dle kterého nebyla upevněna zkratovací souprava mezi konzolí stožáru č. 32 a vodičem přepony L 3, v důsledku čehož došlo k předmětnému úrazu elektrickým proudem. Podle stěžovatelky bylo naopak prokázáno, že pomocné zkraty mezi konzolí stožáru č. 32 a vodičem přepony L 3 použity byly. Tuto skutečnost v rámci řízení prokázaly svědecké výpovědi svědků L. P., P. Š. a O. F.. Před svým konečným rozhodnutím si tak správní orgán nezjistil skutkový stav nehodového děje tak, aby o něm nebyly podstatné pochybnosti. Ve věci si žalobkyně nechala zpracovat znalecký posudek, na který krajský soud upozorňovala a dne 25. 7. 2013 mu jej také zaslala. Dle zjištění znalce byla příčinou pracovního úrazu souhra náhod. Beznapěťový stav pracoviště byl zajištěn vypnutím a instalací zkratů provozovatele (oddálené zkraty) a proti naindukovanému napětí také lokálními pomocnými zkraty. Poškozený zaměstnanec prováděl v době samotného úrazu nainstalování dalšího pomocného zkratu tak, aby bylo možno provést vlastní demontáž propojky. Při této činnosti pak došlo k úrazu. Ze závěru doloženého znaleckého posudku vyplývá, že k tomuto pracovnímu úrazu došlo nešťastně souhrou náhod, a to i přesto, že pracoviště bylo řádně zajištěno a postup odpovídal předepsaným normám. V řízení se soud nevypořádal s námitkami žalobce, dle kterých byla zajištěna bezpečnost práce, a elektrické riziko bylo vyhodnoceno, k čemuž svědčí i důkazy provedené ve správním řízení. Krajský soud se předloženým znaleckým posudkem vůbec nezabýval, před svým rozhodnutím jej jako důkaz neprovedl, a omezil se na odůvodnění, že ke znaleckému posudku nepřihlédl a nehodnotil jej s ohledem na to, že žalobkyně posudek nechala vypracovat a zaslala jej soudu až poté, co měla souhlasit s tím, aby soud rozhodl bez jednání. Krajský soud měl provést a hodnotit tento včas předložený důkaz a měl k jeho provedení nařídít ústní jednání. Podle stěžovatelky nelze odhlédnout od skutečnosti, že na znalecký posudek odkázala na podporu svých tvrzení. Stěžovatelka závěrem kasační stížnosti navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobce se k obsahu kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Je dán důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., spočívající v jiné vadě řízení před soudem, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí. Vadu řízení spatřuje Nejvyšší správní soud

pokračování

především ve skutečnosti, že krajský soud rozhodl ve věci samé, aniž by se dostatečně vypořádal s navrženým důkazem provedením soudu předloženého znaleckého posudku a nařídil k tomu jednání.

Stěžovatelka v kasační stížnosti opakovaně, a to obdobně jako v odvolání i v žalobě, nesouhlasí s dostatečností zjištění skutkového stavu, poukazuje na jeho rozpory, a nesouhlasí s vyvozenými závěry. Současně se dovolává, pochybení krajského soudu, spočívající v neprovedení důkazu stěžovatelkou opatřeným a soudu doloženým znaleckým posudkem, který potvrzuje její tvrzení, přičemž krajský soud podle stěžovatelky pochybil i odůvodněním, proč soud k předmětnému znaleckému posudku nepřihlédl.

Nejvyšší správní soud z obsahu spisu ověřil, že stěžovatelka jak v odvolání, tak v žalobě, a stejně tak v kasační stížnosti namítá, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ pro své rozhodnutí, nemá oporu ve spisu. Stěžovatelka opakovaně popírá konstrukci úrazového děje, dle kterého nebyla upevněna zkratovací souprava mezi konzolí stožáru č. 32 a vodičem přepony L 3, v důsledku čehož došlo k předmětnému úrazu. Podle stěžovatelky bylo naopak prokázáno, že pomocné zkraty mezi konzolí stožáru č. 32 a vodičem přepony L 3 použity byly. Tuto skutečnost v rámci řízení prokázaly svědecké výpovědi svědků L. P., P. Š. a O. F.. Stěžovatelka na podporu tohoto svého tvrzení nechala v řízení o žalobě před krajským soudem zpracovat znalecký posudek a tento předložila krajskému soudu. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že ke znaleckému posudku nepřihlédl a nehodnotil jej s ohledem na to, že žalobkyně posudek nechala vypracovat a zaslala jej soudu až poté, co měla souhlasit s tím, aby soud rozhodl bez jednání. Z obsahu spisu se tak i podle názoru Nejvyššího správního soudu podává, že stran skutkového zjištění posuzované věci existují určité rozpory a nejasnosti.

K citovanému odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu Nejvyšší správní soud poznamenává, že je sice skutečností, že podle obsahu soudního spisu krajského soudu stěžovatelka dne 27. 7. 2010 písemně udělila na jeho výzvu souhlas s projednáním věci bez nařízení jednání. Nicméně bezprostředně dále ve spisu krajského soudu, na následujícím čísle listu, je obsaženo sdělení zástupce stěžovatelky ze dne 10. 4. 2013 (aniž by ze spisu vyplývalo, co bylo důvodem prakticky tříleté prodlevy v úkonech v daném řízení), kterým vyrozumívá soud o tom, že převzal právní zastoupení stěžovatelky, což dokládá udělenou plnou mocí, a současně žádá o posečkání soudu s rozhodnutím ve věci s tím, že k věci nechal zpracovat znalecký posudek a jeho vypracování se očekává do dvou měsíců. Následně také tento znalecký posudek krajskému soudu předložil. Krajský soud však v odůvodnění napadeného rozsudku, jak již bylo opakovaně poznamenáno, uvedl, že ke znaleckému posudku nepřihlédl a nehodnotil jej s ohledem na to, že žalobkyně posudek nechala vypracovat a zaslala jej soudu až poté, co měla souhlasit s tím, aby soud rozhodl bez jednání.

Nejvyšší správní soud k tomu především konstatuje, že ani podle právní úpravy, ani podle ustálené judikatury, nelze možnost soudu doplnit dokazování (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) bez dalšího zaměnit za povinnost, a krajský soud nemá povinnost provést libovolný důkaz, který mu účastníci navrhnou. Jen soudu přísluší rozhodnout, zda navržený důkaz, či které z navržených důkazů, provede a které nikoliv. To platí zejména pro případy či situace, kdy by účastník navrhoval důkaz, jež nemá s danou věcí zjevně žádnou souvislost, případně pokud by nebyl schopný ani k výzvě soudu uvést, co konkrétně má jím navrhovaný důkaz ve vztahu k danému případu dokázat. K tomu lze i podle judikatury Ústavního soudu dodat, že neprovést navržený s věcí související důkaz soudem lze jen tehdy, pokud lze na skutkový stav v dané věci bezpečně usoudit (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 21. 3. 2002, sp. zn. I. ÚS 55/01, www.concourt.cz). Mimo to současně platí, že pokud se soud rozhodne navržený důkaz neprovést, má povinnost řádně zdůvodnit, proč nepovažuje za nutné důkaz provést.

Z výše rekapitulovaného je však zřejmé, že v dané věci nebylo možné na skutkový stav usoudit bezpečně, resp. bez pochybností, a stejně ta i to, proč krajský soud navržený důkaz neprovedl, řádně odůvodněno také nebylo.

Soudní řád správní v žádném ze svých ustanovení neupravuje lhůtu, která by účastníky omezovala v navrhování důkazů, a rozhodně jej nelimituje lhůtou pro vyjádření, zda účastník souhlasí či nesouhlasí k rozhodnutím ve věci bez jednání.

Dokazování podle § 77 odst. 1 s. ř. s. provádí soud při jednání.

Nejvyšší správní soud již dříve také judikoval, že navrhnul-li účastník v řízení před krajským soudem důkaz ve formě listiny a soud se s tímto důkazem toliko seznámil a na základě jeho obsahu dospěl k závěru, že není pro danou věc relevantní (v nyní projednávané věci si krajský soud k předmětnému znaleckému posudku vyžádal vyjádření žalovaného), aniž by jej řádně provedl při jednání, porušil tímto postupem § 77 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 61/2008 - 98, www.nssoud.cz).

Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu přitom dále také platí, že jestliže krajský soud provádí dokazování, je povinen nařídít jednání, a to i tehdy, pokud účastníci řízení souhlasili s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.); k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 103/2005 - 76, www.nssoud.cz.

Ze všech těchto výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil, a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V tomto řízení bude na krajském soudu, aby nařídil ústní jednání a vypořádal se s návrhem na provedení dokazování stěžovatelkou předloženým znaleckým posudkem. V novém rozhodnutí potom krajský soud na základě doplněného dokazování znovu posoudí důvodnost podané žaloby, a vypořádá se se všemi žalobními námitkami, včetně námitky, že ze strany žalobkyně byla v předmětné věci zajištěna bezpečnost práce a elektrické riziko bylo vyhodnoceno.

Podle ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2014

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu